

Nimiauktoriteetit Nimien tunnisteet

Kuvailun tiedotuspäivä

26.3.2014

Maarit Huttunen

Nimiauktoriteetit

- **Auktoriteettivalvonnan avulla luodaan yhdenmukaiset ohjeelliset muodot tietokantaan ja käytetään niitä hyväksi tiedon tallennuksessa ja haussa**
- **Henkilöt, suvut/perheet ja yhteisöt**
- **Saman tekijän kaikki julkaisut löytyvät yhdellä tekijä- tai asiasanahaualla huolimatta tekijän erilaisista nimimuodoista**

Nimiauktoriteetit (2)

- **Nimiauktoriteettitietue sisältää**
 - Ensisijaisen nimen
 - Viittausmuotoja muista nimimuodoista tarvittaessa
 - Mahdollisesti esim. henkilön syntymäajan ja/tai kuolinajan, yhteisön aloitus- ja päättymisajan, yhteisön tyypin, paikannimen, toiminta-alan
- **Elinvuodet merkitään aina, vaikkei samannimisiä muita henkilöitä olisikaan**

Nimiauktoriteetit (3)

- **Systemaattisesti auktoriteetteja ylläpidetään Kansalliskirjastossa**
- **Muissa kirjastoissa auktoriteetit tehdään vaihdellen kunkin toimijan omaan tietokantaan**
- **Nimiauktoriteettityössä käytetään tällä hetkellä Suomalaisten luettelointisääntöjen hakutiedot ohjeistusta**
- **Jatkossa tullaan käyttämään edelliseen pohjautuvaa RDA-kuvailustandardia**

<<

>>

Words= korhonen matti

[Sorted by Main term (Descending) then Cross Reference (Ascending).] <<<<Asteri Names>>>>

Heading	Cross Reference
Korhonen, Matti O., 1941-	Korhonen, Matti Olavi, 1941-
Korhonen, Matti K., 1938-	
Korhonen, Matti, 1944-2008	
Korhonen, Matti, 1951-	
Korhonen, Matti, 1943-	
Korhonen, Matti, 1958-	
Korhonen, Matti, 1928-	

Jump to:

1. Full+Link | 2. MARC Tags | 3. Name Tags

FMT	AU
LDR	cz a2200133n 4500
UPD	a N
001	000048275
005	20140110015338.0
008	820802 ad aab aaa
040	a FiFenn b fin
1001	a Korhonen, Matti O., d 1941-
4001	a Korhonen, Matti Olavi, d 1941-
667	a Lääketiede (väit.)
046	f 1941
COR	a Korhonen, Matti O. 0 ZZZ
SID	c 11251 b fenau
CAT	a LOAD-FENAU b c 20140110 FIN11 h 0153
SYS	000048275

[1] Functional []

Search

- [F] Find
- [B] Browse
- [H] Show

1. Brief List | 2. My Records | 3. Brief Records |

<< >> Words= urmas heikki

[Sorted by Main term (Descending) then Cross Reference (Ascending).] <<<<Asteri Names>>>>

Heading Cross Reference

Urmas, Heikki, 1935-2013

Jump to:

1. Full+Link | 2. MARC Tags | 3. Name Tags |

FMT	AU
LDR	nz a2200277n 4500
UPD	a N
001	000151856
005	20140318174320.0
008	130917 n ad aab a aaa
040	a FI-NL b fin
046	f 1935 g 2013
1001	a Urmas, Heikki, d 1935-2013
370	a Koski TI, Suomi b Helsinki, Suomi c Suomi
372	a siviili-ilmailu
372	a liiketaloustiede a talouspolitiikka a työmarkkinajärjestelmät
372	a muistelmät

Asteri

- **Fennican nimiauktoriteetit (henkilöt ja yhteisöt) on siirretty Asteriin ja ne ovat poimittavissa Melindaan Aleph-luettelointiohjelmalla luetteloitaessa.**
 - Violan (musiikki) ja Alman nimet tulossa myöhemmin
- **Asterissa myös asiasanat**
- **Asteria tehdään kansallisbibliografian (Fennican) näkökulmasta**
- **Nimenmuodot saattavat vaihdella vuosien myötä tulleiden kerrostumien takia**

Yhtenäiset käytännöt

- Asterista löytyy systemaattisesti ylläpidetyt nimiauktoriteetit
- Kuvailtaessa julkaisua Melindaan, kannattaa aina ensin varmistaa Asterista mikä on henkilön tai yhteisön auktorisoitu nimimuoto ja käyttää sitä
- Asterin auktorisoitujen nimimuotojen käyttö helpottaa kuvailutyötä ja auttaa parantamaan Melinda-tietokannan laatua

Search navigation icons: Home, Back, Forward, Print, etc.

- [1] Functional
- Search**
- [F] Find
- [B] Browse
- [H] Show

1. Advanced Search | **2. Multi-base CCL Search** | 3. Multi-field Search

- Helka
- Tilda
- Vaari
- Mandis
- Library of Congress
- Libris
- Russian State Library
- Asteri - sanastot
- Asteri - nimet

Words Adjacent

CCL Query

saisio pirkko

OK Clear

Refine

Field: All Fields

Words Adjacent

AND OR NOT

Refine Query:

Refine Clear Refine

Cross

AND Sets

OR Sets

First Set, Not Second

Second Set, Not First

Cross Set

Request

Words= saisio pirkko

[1] Functional [2]

Search
 [F] Find
 [B] Browse
 [H] Show

1. Brief List | 2. My Records | 3. Brief Records |

Words= saisio pirkko
 [Sorted by Main term (Descending) then Cross Reference (Ascending).] <<<<Asteri Names>>>>

Heading	Cross Reference
Wein, Eva, 1949-	Sajsio, Pirkko, 1949-
Saisio, Pirkko, 1949-	Sajsio, Pirkko, 1949-
Larsson, Jukka, 1949-	Sajsio, Pirkko, 1949-

Jump to:

1. Full+Link | 2. MARC Tags | 3. Name Tags |

FMT	AU
LDR	cz a2200169n 4500
UPD	a N
001	000057876
005	20131111153743.0
008	800818 g ad aab aaa
040	a FiFenn b fin
1001	a Saisio, Pirkko, d 1949-
4001	a Sajsio, Pirkko, d 1949- 7 Saisio, Pirkko, 1949-
5001	a Larsson, Jukka, d 1949-
5001	a Wein, Eva, d 1949-
667	a Kirjailija, freelance-näyttelijä
680	i Todellinen nimi: Pirkko Saisio

[1] Functional [2] ...

- Search**
- [F] Find
 - [B] Browse
 - [H] Show

1. Brief List | 2. My Records | 3. Brief Records |

<< >> Words= kansallisarkisto

[Sorted by Main term (Descending) then Cross Reference (Ascending),] <<<<Asteri Names>>>>

Heading	Cross Reference
Valtionarkisto	Suomi. Valtionarkisto
Kansallisarkisto	Suomi. Kansallisarkisto
Arkistolaitos	Suomi. Arkistolaitos

Jump to:

1. Full+Link | 2. MARC Tags | 3. Name Tags |

FMT	AU
LDR	cz a2200193n 4500
UPD	a N
001	000032367
005	20130806141358.0
008	941011 ad aabn ana
040	a FiFenn b fin
1102	a Kansallisarkisto
4101	a Suomi. b Kansallisarkisto
4102	a Archivum Finlandiae publicum
4102	a Riksarkivet
4102	a National Archives of Finland 7 Kansallisarkisto
670	a Lähde: Kansallisarkisto + asiakkaan onne (1994)

Tunnisteet auktoriteettivalvonnan tukena tulevaisuudessa

- **Jotta nimet voitaisiin tunnistaa yksiselitteisesti, tarvitaan auktoriteettivalvonnan tueksi yksiselitteinen nimen tunniste**
- **Samannimisten henkilöiden / yhteisöjen tunnistus onnistuu ja saman tekijän eri nimimuodot voidaan koota saman tunnisteeseen yhteyteen**
- **Helpottaa tiedonhakua ja tiedonsaantia**
- **Selkeyttää tekijätietojen vaihtoa kansallisesti ja kansainvälisesti**

Mikä on ISNI-tunnus?

- **ISO 27729 : 2012 International Standard Name Identifier**
- **Globaali, pysyvä tunniste**
- **Tunnistaa luovaa toimintaa harjoittavat julkiset identiteetit (henkilöt, yhteisöt)**
- **Kokoaa yhteen toimijan eri julkiset identiteetit ja nimen variaatiot**
- **Toimijan eri identiteeteille annetaan eri ISNI:t, jotka linkitetään toisiinsa ISNI-metatiedoissa**

ISNI-tunnuksen rakenne

- **ISNI-tunnus muodostuu 16 merkistä**
 - Esim: ISNI 1422 4586 3573 0476
 - Kirjainlyhenne ISNI
 - 15 numeroa
 - Tarkistusmerkki
 - Tunnus jakautuu neljän merkin ryhmiin
- **ISNI-tunnus sinänsä ei kerro mitään identifioidusta toimijasta tai tunnuksen hakijasta**
- **Tunnukset luo kansainvälinen ISNI-keskus keskitetysti**
- **Kertaalleen annettua ISNI-tunnusta ei saa käyttää uudelleen, ei edes silloin, kun tunnuksen huomataan olevan virheellisesti annettu**

ISNI-tietokanta

Helmikuussa 2014 ISNI-tietokannassa <http://isni.oclc.nl> oli 7,5 miljoonaa nimeä, joista tutkijoita on ISNI-keskuksen arvion mukaan 800 000 ja organisaatioita noin puoli miljoonaa

- Vain nimille, jotka on saatu ainakin kolmesta lähteestä (esim. kolme VIAF-kirjastoa) samanlaisina
- Tunnuksen hakija kelpaa ainoaksi lähteeksi
- Pelkkä nimi ei kelpaa, lisäksi tarvitaan syntymäaika ja/tai teosten nimiä
- Tietokannan hakukäyttö ja tunnusten poiminta yksittäin on maksutonta
- Konsortion jäsenet kehittävät tietokantaa yhteistyönä, vastuu tekniikasta on OCLC:llä ja sisällöstä kirjastoilla

[shortlist](#) [title data](#) [search history](#)

1

results search [and] (Any Phrase (APH:)) Saisio pirkko | 1 hits

[labels](#) [sources data](#) [marc21](#)

Please help us improve this record

If you have any supplemental information about the identity listed here, please click in this box to go to the contribution form.

Thank you in advance!

ISNI: 0000 0000 8157 2780
Name: Eva Wein
 Jukka Larsson
Saisio, Pirkko
Dates: 1949-
Creation class: Language material
 Musical sound recording
 Text
Creation role: author
 performer
Related identities: [Larsson, Jukka](#) (Pseud.; other identity, same person)
[Wein, Eva](#) (Pseud.; other identity, same person)
Related names: Hildén, Jens
 Larsson, Jukka (1949-; see also from)
 Relander, Ann-Christine
 Wein, Eva (1949-; see also from)
Titles: Betoniyö
 Den röda separationsboken
 elamanmeno
 Exit : lyhytproosaa matkoilta maassa ja mielessä
 Hävinneiden legenda
 Kadonnut aurinko : kaksinäytöksinen teatteriromaani
 Kainin tytär
 Livets gång
 Pienin yhteinen jaettava
 Punainen erokirja.
 Sisärukkaset
 Syskonen
 Voimattomuus
Notes: <http://www.imdb.com/name/nm0756820/>
http://fi.wikipedia.org/wiki/Pirkko_Saisio

ISNI-järjestelmän hallinto

Kansainvälinen ISNI-keskus eli ISNI rekisteröintiviranomainen (ISNI Registration Agency)

- Hallinnoi ISNI järjestelmää, ISNI-standardia sekä ISNI-keskuksia (RAGs)
- Vastaa ja ylläpitää ISNI-tunnusten viitetietokantaa
ISNI-tunnuksen hakijaorganisaatio(RAG)
- Toimii välittäjinä kansainvälisen keskuksen ja ISNI-tunnusten käyttäjien välillä.

ISNI-järjestelmän jäsen (Member)

- Jäsenyys, jossa saa laajemmat käyttöoikeudet ISNI-tietokantaan ja voidaan tehdä kertaluonteinen auktoriteettitietueiden siirto kansainväliseen ISNI-tietokantaan

ISNI-hanke Kansalliskirjastossa

- **ISNI-hankesuunnittelu aloitettiin 2012 ja sen tarkoituksena oli selvittää mahdollisuudet aloittaa ISNI-tunnusten jakelu Kansalliskirjaston koordinoimana toimintana**
- **Yhteistyökumppaneina tekijänoikeusjärjestöt, tutkimusdatan kanssa tekemisissä olevat tahot, kirja-ala, sektoriyhteistyö: museot ja arkistot**
- **Yhteistyön tarkoituksena on eri toimijoiden jo tallentamien auktoriteettitietojen hyväksikäyttäminen sekä päällekkäistyön poistaminen**
- **Pyritään julkishallinnon kokonais kustannusten vähentämiseen ja laadun parantamiseen**
- **Keskeisenä tavoitteena on luoda Suomeen koko julkishallinnon yhteinen nimitietokanta**

ISNI-hanke Kansalliskirjastossa (2)

- Kansalliskirjasto liittyi ISNI-järjestelmään jäseneksi lokakuussa 2013
- Tavoitteena on edetä vaiheittain ISNI-tunnuksen hakijaorganisaatioksi riippuen saatavien lisäresurssien määrästä
- Uuden Seelannin ja Suomen kansalliskirjastot jäseniä vuoden 2013 syksystä alkaen
- Ranskan kansalliskirjasto on ensimmäinen RAG-keskukseksi liittynyt kansalliskirjasto – kevät 2014

ISNI ja ORCID

- **ISNI-tunnus on mm. tekijänoikeusjärjestöjen ja ORCID (Open Researcher and Contributor ID) tieteellisten kustantajien tukema tunnus**
- **ORCID ja ISNI ovat rakenteeltaan samanlaisia**
- **Kv ISNI-keskus on varannut osan ISNI-tunnusavaruudesta ORCID-tunnuksille**
- **Tutkija voi hankkia ORCID-tunnuksen rekisteröitymällä ORCID verkkopalveluun**
- **Molemmat palvelut sisältyvät julkishallinnon metatietoarkkitehtuurisuunnitelmaan**
- **ISNI tunnistaa myös yhteisöt, kun taas ORCID on rajattu vain henkilöiden/tutkijoiden tunnistamiseen**
- **Tästä syystä tunnusten on tarkoitus toimia rinnakkain ja täydentää toisiaan**

Kiitos!

maarit.huttunen@helsinki.fi